

Czerwiec 2012 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Ochrona dzieci

Kary cielesna

[Tyrer przeciwko Wielkiej Brytanii \(skarga nr 5856/72\)](#)

25 kwietnia 1978 roku

Na wyspie Man 15-letni chłopiec został poddany karze cielesnej orzeczonej przez sąd za napaść, która spowodowała uszkodzenie ciała ucznia starszej klasy w jego szkole. Chłopiec został zmuszony do opuszczenia spodni i bielizny oraz pochylenia się nad stołem. Następnie był przytrzymywany przez dwóch funkcjonariuszy policji podczas gdy trzeci funkcjonariusz uderzył go trzykrotnie różgą.

Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał taką karę za „zinstytucjonalizowaną przemoc” naruszającą Artykuł 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania i karnia) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

[A. przeciwko Wielkiej Brytanii \(skarga nr 25599/94\)](#)

23 września 1998 roku

Rzekomo „trudny” 9-letni chłopiec został kilkakrotnie wychłostany ze znaczną siłą przez swojego ojczyma, co spowodowało powstanie siniaków i wywołało cierpienie. Jego ojczym został postawiony przed sądem za spowodowanie obrażeń ciała, ale uniewinniono go, ponieważ w owym czasie angielskie prawo zezwalało na korzystanie z zarzutu kontratyphu „rozsądnej kary”.

Trybunał uznał, że dzieci i inne bezbronne jednostki są szczególnie uprawnione do ochrony, w postaci skutecznego środka odstrasającego, przed takimi formami złego traktowania. Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 3, ponieważ prawo angielskie nie chroniło chłopca w odpowiedni sposób.

W następstwie tych oraz serii innych orzeczeń i decyzji, kary cielesne zostały zakazane we wszystkich szkołach w Wielkiej Brytanii.

Internet

[K.U. przeciwko Finlandii \(skarga nr 2872/02\)](#)

2 grudnia 2008 roku

W marcu 1999 roku na stronie internetowej serwisu randkowego umieszczono w imieniu 12-letniego chłopca ogłoszenie zawierające link do jego strony internetowej i stwierdzenie, że chłopiec ten poszukiwał intymnej relacji z chłopcem w jego wieku lub starszym, aby ten „pokazał mu drogę”. Chłopiec dowiedział się o ogłoszeniu, dopiero kiedy otrzymał e-mail od zainteresowanego mężczyzny. Dostawca usługi odmówił podania danych osoby odpowiedzialnej twierdząc, że stanowiłoby to naruszeniem tajemnicy. Sądy fińskie uznały, że dostawca usług nie mógł być zobowiązany zgodnie z prawem do ujawnienia tego rodzaju informacji.

Trybunał uznał, że zamieszczenie ogłoszenia było czynem kryminalnym, który wystawił nieletniego na cel pedofilów. Państwo fińskie nie wypełniło swojego obowiązku wprowadzenia systemu ochrony dzieci i innych bezbronych jednostek w takich okolicznościach, co stanowiło naruszenie Artykułu 8. (Do czasu wydania przez Trybunał orzeczenia stosowne ramy prawne wprowadzone zostały ustawą o korzystaniu ze swobody wypowiedzi w mediach).

Placówki opiekuńcze

Scozzari i Giunta przeciwko Włochom (sarga nr 39221/98 i 41963/98)

13 lipca 2000 roku

We wrześniu 1997 roku dwóch urodzonych w latach 1987 i 1994 synów/wnuków skarżących, zostało umieszczonych nakazem sądowym w domu dziecka „Il Forteto”, którego – zgodnie ze stanem wiedzy sądu krajowego – dwóch kierowników i założycieli było wcześniej skazanych za wykorzystywanie seksualne trzech niepełnosprawnych osób znajdujących się pod ich opieką. Przed umieszczeniem w domu dziecka starszy chłopiec był ofiarą wykorzystywania seksualnego przez pracownika socjalnego – pedofila.

Trybunał stwierdził, że dwaj kierownicy odegrali „bardzo aktywną rolę” w opiece nad dwójką dzieci i że doszło do naruszenia Artykułu 8 Konwencji (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) między innymi w zakresie nieprzerwanego pobytu chłopców w „Il Forteto”.

Sprawy w toku:

Nencheva i in. przeciwko Bułgarii (skarga nr 48609/06)

Skarga zakomunikowana w dniu 8 września 2009 roku.

Centrum Pomocy Prawnej w imieniu Velentin Campeanu (skarga nr 47848/08)

Skarga zakomunikowana w dniu 7 czerwca 2011 roku.

Przemoc domowa - wykorzystywanie

Z i in. przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 29392/95)

10 maja 2001 roku

Czworo bardzo małych dzieci zostało umieszczonych w ośrodku opiekuńczym dopiero po czterech i pół roku po tym, jak zastrzeżenia co do ich rodziny zostały zgłoszone opiece społecznej. Przez ten czas dzieci były poddane długotrwałemu zaniedbaniu i wykorzystywaniu emocjonalnemu przez ich rodziców oraz doznały krzywd fizycznych i psychicznych. Znajdywano je na przykład zamknięte w pokojach, rozsmarowujące ekskrementy na ścianach oraz kradnące jedzenie ze śmietników.

Trybunał uznał, że funkcjonujący system nie ochronił dzieci i że nie zapewnił skutecznego środka odwoławczego, co stanowiło naruszenie Artykułu 3 i Artykułu 13 (prawo do efektywnego środka odwoławczego).

D.P. i J.C. przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 38719/97)

10 października 2002 roku

Siostra i brat byli wykorzystywani seksualnie przez ich ojczyzna od wieku odpowiednio 8 i 10 lat. Jak twierdzili, poinformowali opiekę społeczną o wykorzystywaniu, ale władze lokalne nie zapewniły im ochrony. Dziewczynka podjęła także próbę samobójczą po tym, jak została zgwałcona przez ojczyzna. Wystąpiło u niej zaburzenie osobowości, a chłopiec cierpiał później na epilepsję. Oboje doświadczyli długotrwałej depresji i traumy.

Trybunał stwierdził brak efektywnego środka odwoławczego oraz brak dostępu do odszkodowania, które mogłyby uzyskać dzieci w związku ich zarzutami, co było sprzeczne z Artykułem 13.

E i in. przeciwko Wielkiej Brytanii (nr 33218/96)

26 listopada 2002 roku

Trzy siostry i ich brat byli przez wiele lat wykorzystywani fizycznie (wszyscy czworo) i seksualnie (dziewczynki) przez konkubenta ich matki, nawet po tym jak został on skazany za napaść na dwie z dziewczynek, gdy powrócił by mieszkać z rodziną, naruszając warunki zwolnienia warunkowego. Mężczyzna zmuszał dzieci między innymi do uderzania się nawzajem łańcuchami i batami przy nim, a czasem razem z nim.

W konsekwencji dziewczynki cierpiały na poważny zespół stresu pourazowego, a chłopiec miał problemy z osobowością.

Trybunał uznał, że opieka społeczna nie zapewniła dzieciom ochrony, co stanowiło naruszenie Artykułu 3 oraz że nie istniał skuteczny środek odwoławczy, co było sprzeczne z Artykułem 13.

Siliadin przeciwko Francji (skarga nr 73316/01)

26 lipca 2005 roku

Piętnastoletnia dziewczyna z Togo była zmuszana do pracy niewolniczej. Odebrano jej paszport i zmuszono do pracy w wymiarze 15 godz. dziennie przy pracach domowych i opiece nad dziećmi bez wynagrodzenia czy dni wolnych.

Trybunał uznał, że francuskie prawo karne nie zapewniło dziewczynie odpowiedniej i skutecznej ochrony, co stanowiło naruszenie Artykułu 4 (zakaz poddaństwa).

Kontrovà przeciwko Słowacji (skarga nr 7510/04)

31 maja 2007 roku

W dniu 2 listopada 2002 roku skarżąca złożyła skargę przeciwko swojemu mężowi za napaść i pobicie. Następnie funkcjonariusze policji, gdy wróciła na posterunek w towarzystwie męża, pomogli jej wycofać skargę. W dniu 31 grudnia 2002 roku mąż skarżącej zastrzelił ich córkę i syna, urodzonych w roku 1997 oraz 2001. Skarżąca nie otrzymała żadnego zadośćuczynienia.

Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 2 (prawo do życia) z uwagi na fakt, że władzom nie udało się zapewnić ochrony życia dzieci oraz naruszenie Artykułu 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) w związku z brakiem możliwości otrzymania przez ich matkę zadośćuczynienia.

E.S. i in. przeciwko Słowacji (skarga nr 8227/04)

15 września 2009 roku

W 2001 roku skarżąca odeszła od męża i oskarżyła go o znęcanie się nad nią i jej dziećmi (urodzonymi w latach 1986, 1988 i 1989) oraz seksualne wykorzystanie jednej z córek. Dwa lata później został on skazany za stosowanie przemocy oraz nadużycie seksualne. Wniosek skarżącej o objęcie męża nakazem opuszczenia ich domu został oddalony, ponieważ sąd uznał, że nie jest władny do ograniczenia mężowi dostępu do mienia (mogła ona rozwiązać umowę najmu dopiero po rozwodzie). Skarżąca i jej dzieci zostały zatem zmuszone do wyprowadzenia się od swoich przyjaciół i rodziny.

Trybunał uznał, że Słowacja nie zapewniła skarżącej i jej dzieciom natychmiastowej ochrony przed przemocą ze strony jej męża, co stanowiło naruszenie Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego i poniżającego traktowania) oraz Artykułu 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego).

C.A.S. i C.S. przeciwko Rumunii (skarga nr 26692/05)

20 marca 2012 roku

Skarga dotyczyła zarzutu sformułowanego przez siedmioletniego chłopca, że śledztwo w sprawie wielokrotnych gwałtów jakich dokonał na nim mężczyzna, który wtargnął do mieszkania rodziny, kiedy chłopiec wracał sam ze szkoły w okresie od stycznia do kwietnia 1998 roku, zajęło władzom pięć lat. Mężczyzna został ostatecznie uniewinniony. C.A.S zarzucił, w szczególności, że brutalne wykorzystywanie seksualne, któremu został poddany było tak poważne, że osiągnęło poziom tortur oraz że postępowanie zostało przeprowadzone tendencyjnie, a sądy krajowe obarczyły winą rodziców i do pewnego stopnia jego samego za brak wcześniejszej reakcji. Oboje skarżący sformułowali następnie zarzut, że ich życie rodzinne uległo zniszczeniu oraz że zostali zmuszeni do opuszczenia miasta, w którym mieszkali w celu odbudowy normalnego życia.

Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego i poniżającego traktowania) oraz Artykułu 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego). W wydanym orzeczeniu Trybunał uznał wyraźnie, że Państwa były zobowiązane na mocy Artykułu 3 i 8 Konwencji do przeprowadzenia efektywnego śledztwa w sprawach karnych.

Trybunał odniósł się ponadto do międzynarodowych zobowiązań¹, do których przystąpiła Rumunia celem ochrony dzieci przed wszelkimi formami przemocy, w tym pomoc i reintegracja społeczna ofiar oraz wyraził szczególny żal, że C.A.S nie otrzymał nigdy pomocy psychologicznej oraz że w trakcie postępowania w sprawie gwałtu i na późniejszym etapie nie towarzyszył mu wykwalifikowany psycholog.

E.S. przeciwko Szwecji (skarga nr 5786/08)

21 czerwca 2012 roku

Sprawa dotyczyła zarzutu, że szwedzki system prawny, który nie zakazuje filmowania bez zgody nagrywanej osoby, nie zapewnił skarżącej ochrony przed naruszeniem jej integralności osobistej przez ojczyma, który próbował potajemnie filmować ją nago kiedy miała 14 lat.

Trybunał stwierdził, przynajmniej w teorii, że ojczym skarżącej mógł zostać skazany na mocy kodeksu karnego za molestowanie dziecka lub usiłowanie utrwalenia pomografii dziecięcej. Ponadto Szwecja przyjęła projekt uznający pewne aspekty potajemnego filmowania za niezgodne z prawem. System szwedzki zatem nie wykazywał braków dotyczących niezgodności z wymogami Konwencji.

Sprawy w toku:

S.H.H. przeciwko Turcji (skarga nr 22930/08)

Skarga zakomunikowana w dniu 10 lutego 2010 roku.

Matei przeciwko Rumunii (skarga nr 43994/05)

Skarga zakomunikowana w dniu 31 marca 2010 roku

Złe traktowanie przez policję

Okkali przeciwko Turcji (skarga nr 52067/99)

17 października 2006 roku

Chłopiec w wieku 12 lat został pobity przez funkcjonariuszy policji, aby wymusić na nim przyznanie się do kradzieży pieniędzy swojemu pracodawcy (oskarżenie zostało następnie wycofane). Chłopiec opuścił posterunek policji chwiejąc się i wymiotując, z ciężkimi stłuczeniami (dochodzącymi do 30x17 cm). Wykonanie kary wobec funkcjonariuszy policji odpowiedzialnych w tej sprawie zostało zawieszona, a następnie zostali oni awansowani.

Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 3 w kwestii bezkarności funkcjonariuszy policji i braku specjalnej ochrony dla nieletniego. Trybunał z żalem stwierdził, że w postępowaniu nic nie wskazywało na zainteresowanie ochroną nieletniego, brak było odniesienia do wieku skarżącego jako okoliczności obciążającej ani nie odwołano się do prawa krajowego dotyczącego ochrony nieletnich. Bezkarność odpowiedzialnych poddała w wątpliwość odstraszący efekt systemu sądowego i jego zdolność do chronienia kogokolwiek.

Stoica przeciwko Rumunii (skarga nr 42722/02)

4 marca 2008 roku

Młody człowiek w wieku 14 lat twierdził, że został pobity przez policję z powodu swojego romskiego pochodzenia. Nie wniesiono żadnego aktu oskarżenia, a policjanci nie zostali osądzeni.

Trybunał stwierdził, że obrażenia skarżącego były rezultatem niehumanitarnego i poniżającego traktowania, że nie przeprowadzono odpowiedniego śledztwa i że zachowania funkcjonariuszy policji w sposób oczywisty motywowane były względami rasistowskimi, co stanowiło naruszenie Artykułu 3 i Artykułu 14.

¹ W 1990 roku Rumunia ratyfikowała Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka oraz w 2001 roku Konwencję Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych.

Darraj przeciwko Francji (skarga nr 34588/07)

4 listopada 2010 roku

Szesnastoletni młodzieniec został zabrany do szpitala z pękniętym jądrem, licznymi skaleczeniami twarzy, zasinieniem na oku, nadgarstku, plecach i skórze głowy; dwie godziny po przewiezieniu go na posterunek policji w celu sprawdzenia tożsamości, gdzie nałożono mu kajdanki, ale nie przedstawiono mu żadnego zarzutu. Następnie stwierdzono konieczność poddania go operacji i orzeczono niezdolność do pracy przez okres 21 dni. Skarżący twierdził, że był bity i kopany w genitalia przez funkcjonariuszy policji; funkcjonariusze policji twierdzili, zmieniając wersje, że działali w samoobronie oraz że młody człowiek uszkodził sobie jądro upadając na zlew.

Trybunał zauważył, że skarżący znajdował się w trudnej sytuacji. Był zakuty w kajdanki i doznał poważnego urazu, gdy znajdował się w rękach funkcjonariuszy policji (przynajmniej dwóch, lepiej zbudowanych od niego) którzy mieli go ochraniać. Nie było jasne dlaczego został zakuty w kajdanki, ponieważ przed przyjazdem na posterunek policji zachowywał się spokojnie i wcześniej nigdy nie był zatrzymany przez policję. Chociaż Trybunał uznał śledztwo w sprawie za właściwe, to nie przeprowadzono postępowania dyscyplinarnego wobec osób odpowiedzialnych i wymierzono tylko minimalne kary pieniężne. Wystąpiła zatem wyraźna dysproporcja pomiędzy wagą czynu a wymierzoną karą. Doszło zatem do naruszenia Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego i poniżającego traktowania).

Çiğherhun Öner przeciwko Turcji (nr 2) (skarga nr 2858/07)

23 listopada 2010 roku

Chłopiec w wieku 12 lat był poddany złemu traktowaniu przez funkcjonariuszy policji, co spowodowało powstanie zasinień na udach i w okolicy prawego oka, podczas pozbawienia go wolności w areszcie policyjnym, po tym jak odmówił podania swojego nazwiska w czasie kontroli tożsamości.

Trybunał stwierdził, że chłopiec był poddany niehumanitarnemu i poniżającemu traktowaniu naruszającemu Artykuł 3 i że nie doszło do skutecznego ukarania odpowiedzialnych funkcjonariuszy policji, co stanowiło dalsze naruszenie Artykułu 3.

Dzieci przed sądem

T. przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga numer 24724/94)

V. przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga numer 24888/94)

16 grudnia 1999 roku

Dwóch chłopców, w wieku 11 lat, było sądzonych publicznie przez okres trzech tygodni w sądzie dla dorosłych – przy ogromnym zainteresowaniu publiczności i mediów – za zabicie niemowlaka (Jamiego Bulgera), które popełnili mając 10 lat. Zostali uznani za winnych zabójstwa.

Trybunał stwierdził, między innymi, że chłopcy nie mieli rzetelnego procesu co było sprzeczne z Artykułem 6 ust. 1. Dziecko oskarżone o przestępstwo powinno być traktowane w sposób uwzględniający jego wiek, poziom dojrzałości oraz zdolności emocjonalne i intelektualne. Obaj chłopcy cierpieli na syndrom stresu pourazowego, który wystąpił po dokonanej przez nich zbrodni, dla obu proces był przygnębiającym i przerażającym doświadczeniem, a w czasie jego trwania nie mogli się skoncentrować. Formalizm i rytuał Sądu Koronnego musiały być dla nich zastraszające, a ława oskarżonych w której zmuszeni byli zasiadać musiała zwiększyć ich dyskomfort. Było mało prawdopodobne, że mogli współpracować ze swoimi obrońcami na sali rozpraw i poza nią. Trybunał nie stwierdził naruszenia Artykułu 3 w zakresie zarówno wieku skarżących (w Europie nie było oczywistego wspólnego standardu określającego minimalny wiek odpowiedzialności karnej), jak i długości oraz publicznej natury procesu.

S.C. przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 60958/00)

15 czerwca 2004 roku

Chłopiec w wieku 11 lat, o bardzo niskim poziomie intelektualnym jak na swój wiek, został postawiony przed sądem dla dorosłych, a następnie skazany na dwa i pół roku pozbawienia wolności za próbę kradzieży torebki 87-letniej kobiecie, która upadła i złamała sobie rękę.

Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 6 ust. 1 odnośnie tego, że chłopiec nie był w stanie w pełni uczestniczyć w procesie sądowym; nie rozumiał roli ławy przysięgłych i potrzeby zrobienia na nich dobrego wrażenia lub że groziła mu kara pozbawienia wolności; oczekiwał, że pójdzie do domu ze swoim przybranym ojcem. Było sprawą kluczową, aby młody skarżący o ograniczonych zdolnościach intelektualnych był sądzony przez wyspecjalizowany sąd.

Dzieci pozbawione wolności

Selçuk przeciwko Turcji (skarga nr 21768/02)

10 stycznia 2006 roku

Szesnastolatek był pozbawiony wolności w areszcie tymczasowym przez okres prawie 4 miesiące, zanim został zwolniony.

Mając w szczególności na uwadze fakt, że skarżący w rzeczonym czasie był nieletni, Trybunał stwierdził, że doszło do naruszenia Artykułu 5 ust 3. (prawo do wolności i bezpieczeństwa).

Mubilanzila Mayeka i Kaniki Mitunga przeciwko Belgii (skarga nr 13178/03)

12 października 2006 roku

Pięcioletnia Tabitha Kaniki Mitunga, obywatelka Konga, została zatrzymana na lotnisku w Brukseli, po przyjeździe bez odpowiednich dokumentów. Miała zostać odebrana przez swojego wuja, a następnie dołączyć do swojej matki - uchodźczynie żyjącej w Kanadzie. Z uwagi na brak odpowiedniego lokalu była przetrzymywana w ośrodku dla dorosłych, nielegalnych imigrantów przez niemal dwa miesiące, bez rodziny i nikogo, kto udzieliłby jej porady lub pomocy edukacyjnej zanim została odesłana do Demokratycznej Republiki Konga. Nikt z jej rodziny nie odebrał jej po powrocie do Kinszasy. Ostatecznie dołączyła do swojej matki w Kanadzie po interwencji premierów Belgii i Kanady.

Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 3 i Artykułu 8 w zakresie zatrzymania Tabithy i jej deportacji. Sytuacja Tabithy czyniła ją bezbronną, z uwagi na jej wiek i status nielegalnego obcokrajowca, któremu nie towarzyszył nikt z rodziny. Zarówno warunki zatrzymania, jak i deportacji spowodowały jej znaczne cierpienie i wykazały brak człowieczeństwa stanowiący niehumanitarne traktowanie. Pomimo zobowiązania do połączenia nieletniej bez osoby towarzyszącej z jej rodziną, władze belgijskie opóźniały połączenie Tabithy z jej matką. Dodatkowo zatrzymanie jej było bezcelowe, ponieważ nie istniało ryzyko ucieczki. Władze nie zdołały również otoczyć Tabithy opieką po powrocie do Kinszasy.

Güveç przeciwko Turcji (skarga nr 70337/01)

20 stycznia 2009 roku

Nieletni w wieku 15 lat sądzony przed sądem dla dorosłych i ostatecznie skazany za uczestnictwo w nielegalnej organizacji był tymczasowo aresztowany przez ponad cztery i pół roku w więzieniu dla dorosłych, gdzie nie otrzymał opieki medycznej wymaganej w związku z jego problemami psychologicznymi i podejmował liczne próby samobójcze. Nie udzielono mu żadnej pomocy prawnej, kiedy był przesłuchiwany przez policję, oskarżyciela i sędziego, jak również on i jego adwokat byli nieobecni na 14 z 30 przesłuchań w jego sprawie.

Trybunał stwierdził, że zatrzymanie młodego człowieka bez wątplenia wywołało problemy psychologiczne, które doprowadziły do prób samobójczych. Władze były bezpośrednio

odpowiedzialne za jego problemy i nie zapewniły mu odpowiedniej opieki medycznej. Stwierdzono naruszenie Artykułu 5 ust. 3 (długotrwałość pozbawienia wolności) i Artykułu 3, z uwagi na wiek skarżącego, długość okresu pozbawienia wolności z osobami dorosłymi oraz brak opieki medycznej czy też podjętych środków w celu przeciwdziałania próbom samobójczym. Nie był on również w stanie uczestniczyć w swoim procesie, co stanowiło naruszenie różnych aspektów Artykułu 6.

Ichin i in. przeciwko Ukrainie (skarga nr 28189/04 i 28192/04)

21 grudnia 2010 roku

Dwóch chłopców w wieku 13 i 14 lat, było przetrzymywanych w ośrodku dla nieletnich przez 30 dni za kradzież jedzenia i sprzętu kuchennego ze szkolnej stołówki, chociaż chłopcy przyznali się już do kradzieży i zwrócili część skradzionych przedmiotów, a ich wiek był poniżej wieku odpowiedzialności karnej.

Trybunał stwierdził, że chłopcy zostali zatrzymani arbitralnie w miejscu w którym nie zapewniono im wymaganego „nadzoru edukacyjnego”, co stanowiło naruszenie Artykułu 5 ust. 1 (prawo do wolności i bezpieczeństwa).